

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 7. 12. 2022

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2022/00179

Programová služba: EXPRES

Vysielaťel: D.EXPRES, k.s.

Číslo licencie: R/112, RD/27

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2022/00179 smerujúci voči vysielaťeliu programovej služby EXPRES vysielaťela D.EXPRES, k.s. a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu výsledok preverenia podnetu.

T: 19. 12. 2022

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 7. 12. 2022

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00179 zo dňa 13. 10. 2022
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Braňo Závodský naživo
Deň a čas vysielania: 13. 10. 2022 o cca 12:11 h
Označenie podľa JSO: -

Programová služba: EXPRES
Vysielateľ: D.EXPRES, k.s.
Číslo licencie: R/112, RD/27

Dátum: 30. 11. 2022

OBSAH PODNETU:

„Datum Vysielania Alebo Poskytnutia Obsahu : 2022-10-13

Priblizny Cas Vysielania Alebo Poskytnutia Obsahu : 12:10

Nazov Programovej Sluzby Alebo Avms : Braňo Závodský naživo Rádio Expres

predmetPodnetu : V relácii rádia Expres odzneli informácie ktoré , môžu byť považované ako šírenie poplašnej správy , nakoľko pani: Marušáková priamo v relácii oznámila že od nového roku nebude poskytovaná zdravotná starostlivosť pacientov na Slovensku .tiež nepriamo oznámila že za lekársku starostlivosť si budeme musieť hradiť zo svojich peňazí , ďalej že , "inovatívne lieky " nebudú dostupné na liečenie závažnejších ochorení , Čo považujem za informáciu ktorá môže šíriť strach a nenávisť , voči vláde , zdravotníctvu ako takému . Dôrazne vás žiadam vypočujte si monológ pani Eleny Marušákovovej.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej aj „ZMS“):

§ 1

Predmet zákona

Tento zákon upravuje

a) práva a povinnosti poskytovateľa obsahovej služby, ktorým je

- 1. vysielateľ,*
- 2. poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie,*
- 3. prevádzkovateľ retransmisie,*
- 4. poskytovateľ multiplexu,*
- 5. poskytovateľ platformy na zdieľanie videí,*
- 6. poskytovateľ obsahovej služby, ktorý nie je uvedený v prvom bode až piatom bode,*

b) práva a povinnosti distributéra signálu,

c) postavenie a pôsobnosť Rady pre mediálne služby (ďalej len „regulátor“),

d) pôsobnosť orgánov štátnej správy pri regulácii činností vykonávaných podľa tohto zákona

a
e) samoregulačné mechanizmy a koreguláciu pri poskytovaní obsahových služieb podľa tohto zákona.

§ 8

Komunikáty

(4) Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

- a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,*
- b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.*

§ 62

Ochrana maloletých

(6) Vysielať a poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie sú povinní určiť vekovú vhodnosť vysielaného alebo poskytovaného programu a typy potenciálne škodlivého obsahu, ktoré sú v ňom obsiahnuté, podľa jednotného systému označovania⁴¹⁾ a dôsledne tento systém uplatňovať.

41) § 12 zákona č. 40/2015 Z. z. v znení zákona č. 264/2022 Z. z.

VYHLÁŠKA

Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

z 3. decembra 2007,

ktorou sa ustanovujú podrobnosti o jednotnom systéme označovania audiovizuálnych diel, zvukových záznamov umeleckých výkonov, multimedialných diel, programov alebo iných zložiek programovej služby a spôsobe jeho uplatňovania

§ 2

(1) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov, ak obsahujú

a) vulgárny jazyk alebo obscénne vyjadrovanie,

b) prezentáciu alebo propagáciu negatívneho správania a foriem závislostí spracované formou zľahčovania alebo ospravedlňovania, zvlášť závislostí, akými sú alkoholizmus, fajčenie, drogové alebo hráčske závislosti, alebo

c) sexuálne prejavy, sexuálne násilie alebo sexuálne deviácie prezentované alebo spracované v texte.

(2) Zvukové záznamy umeleckého výkonu a programy alebo iné zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikujú ako nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov, ak obsahujú

a) prezentáciu alebo propagáciu fyzického, psychického alebo verbálneho násillia, alebo

b) prezentáciu, propagáciu alebo prejavy neznášanlivosti alebo nenávisť voči jednotlivcom aj skupinám.

(3) Obsah zvukových záznamov umeleckých výkonov a programov alebo iných zložiek rozhlasovej programovej služby sa posudzuje z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v slovesnom diele alebo hudobnom diele, programe alebo inej zložke, spôsobu a formy vyjadrenia vzhľadom na charakter a druh diela, umeleckého a morálneho poslania diela, ako aj z hľadiska intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti alebo neprístupnosti v texte slovesného alebo hudobného diela, programe alebo inej zložke rozhlasovej programovej služby.

(4) Obsah každého zvukového záznamu umeleckého výkonu a programu alebo inej zložky rozhlasovej programovej služby sa klasifikuje samostatne. Obsah každej časti seriálu, série alebo cyklu sa klasifikuje osobitne.

300/2005 Z. z. TRESTNÝ ZÁKON

Šírenie poplašnej správy

§ 361

(1) Kto úmyselne spôsobí nebezpečenstvo vážneho znepokojenia aspoň časti obyvateľstva nejakého miesta tým, že rozširuje poplašnú správu, ktorá je nepravdivá, alebo sa dopustí

iného obdobného konania spôsobilého vyvolať také nebezpečenstvo, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky.

(2) Kto správu alebo iné obdobné konanie uvedené v odseku 1, hoci vie, že sú nepravdivé a môžu vyvolať opatrenie vedúce k nebezpečenstvu vážneho znepokojenia aspoň časti obyvateľstva nejakého miesta, oznámi právnickej osobe alebo Policajnému zboru alebo inému štátnemu orgánu alebo hromadnému informačnému prostriedku, potrestá sa odňatím slobody na jeden rok až päť rokov.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ podnetu namietal, že v programe odznegli informácie, ktoré môžu byť považované za šírenie poplašnej správy. Hostka programu oznámila, že od nového roku nebude poskytovaná zdravotná starostlivosť pacientov na Slovensku, že lekársku starostlivosť si budeme musieť hradiť zo svojich peňazí, a že inovatívne lieky nebudú dostupné na liečenie závažnejších ochorení.

Monitorovaním záznamu rozhlasovej programovej služby EXPRES zo dňa 13. 10. 2022 v čase od cca 12:00 h do cca 13:00 h bolo zistené, že v čase o cca 12:11 h bol odvysielaný program *Braňo Závodský naživo*. Program obsahoval diskusiu moderátora s hosťami. Na základe formy a obsahu môžeme tento program označiť ako aktuálnu publicistiku, pretože spĺňa podmienky uvedené v § 8 ods. 4 ZMS.

Monitorovaním programu bolo zistené, že v ňom odznegli názory hostky, viceprezidentky Asociácie na ochranu práv pacientov pani doktorky Eleny Marušákovej. Prepis časti programu: **12:25:54 – Moderátor:** *Dobrý deň. Veľmi pekne ďakujem, že ste si našli chvíľku na nás. No tak, rovno by som sa vás opýtal, vy ste, pani doktorka, vyhlásili aj to, že rozpočet je nožom do chrbta pacientov, a dokonca doslova to, že pra, pre pacientov to znamená jednoznačný signál, ministerstvo financií otvorene podporuje pasívnu eutanáziu a pacientom hovorí, starajte sa o seba, ako viete. To je riadne tvrdý odkaz, povedal by som.*

Marušáková: *Áno, a určite ten odkaz, alebo to, to ako to vnímajú pacienti, a s čím sa budú stretávať na budúci rok, toto nie je len nejaké vyhlásenie, aby sme tu deklarovali nejak, nesúhlas, nie, to, to, to je naozaj veľmi ťažká situácia. Povedzme si tak, ako to je, otvorene. Bud' teda nech sa teda politici postavia a povedia, že jednoducho nemáme na to, aby sme platili ľuďom zdravotnú starostlivosť, ale určite nech nerobia to, čo momentálne, keď si pozriete v návrhu štátneho rozpočtu, kde sa uvádza, explicitne sa hovorí, z dôvodu očakávaného negatívneho makroekonomického vývoja sa predpokladá návrh oproti, predpokladá návrh rozpočtu oproti schválenej dopadovej doložke v parlamente k zákonu o lieku, teda o úhrade liekov, sa, sa schvaľuje neutrálny vplyv, pretože my už dopredu hovoríme, že keďže tam bola taká možnosť, že síce sme vraveli, že tam bude dopad 250 miliónov, keď chceme dostať inovatívne lieky do rozpočtu, ale my hovoríme, že ale vidíme to budúci rok veľmi zle. Tak viete čo, pacienti.*

Moderátor: *Takže proste nebude, už nebudú žiadne peniaze na inovatívne lieky.*

Marušáková: *Áno. Tak áno, áno, tak pacienti, skúste za, zadržat' tú svoju chorobu, a posuňte ju na ďalšie roky, kedy ten makroekonomický výhľad bude lepší. Zdá sa vám to úplne v poriadku? Je, ja počúvam neustále aj zo strany premiéra, aj ministra financií, a všetci pacienti to počúvajú, také uisťovanie, že zdravotníctvo patrí medzi ich priority.*

Moderátor: *Áno, áno.*

12:27:58 – Marušáková: *Že, že nám tu naliali obrovské peniaze to, z plánu obnovy na rekonštrukciu, a že či, či ako pacienti nechceme mať nové rekonštruované nemocnice. No určite pacienti chcú mať nové rekonštruované nemocnice, ale zároveň by očakávali, že v tých*

nových nemocniciach sa budú aj liečiť, pretože takto, ako je navrhnutý tento rozpočet, to vyzerá, že, tak my postavíme nemocnice, ale pre istotu tam pacienti nechodte, lebo nás niečo budete stáť, a my na to nemáme peniaze. Takže radšej tie pen, nemocnice ani nebudeme prevádzkovať. Jednoducho, buď sa teda dohodneme, že zdravie je pre nás prioritou a ideme do zdravia investovať, a podporíme tých ľudí, ktorí sa o, ocitli, mnohí z nich, nie vlastnou vinou v tiesni, pretože onkologické ochorenie, to, že teraz s tým pacienti prichádzajú v neskorých štádiách, v, v, často v metastatických, to nie je ich chyba, veď sme tu mali zastavenú bielu medicínu počas celého covidového obdobia.

Moderátor: *No, veď vy ste presne aj toto spomínali, že práve počas pandémie COVIDu nielen onkologickým pacientom sa stala neodpušiteľná krivda, v akom stave vlastne sú?*

12:29:03 – Marušáková: *Áno, a tí, tí ľudia nám to hovoria, aj, aj onkológovia hovoria, že, že naozaj taký veľký nárast pacientov prichádzajúcich s onkologickými ochoreniami v neskorých štádiách už vnímajú, evidujú. Veď ich, bola situácia, kedy od prvých príznakov sa pacientka dostala s rakovinou prsníka na prvé vyšetrenia, ktoré jej ju potvrdili, takmer, trvalo to takmer šesť mesiacov. Viete, čo je to šesť mesiacov? U onkologického pacienta? Keby ho, keby ju boli zoperovali hneď, ale my sme vylúčili bielu medicínu, tak by bola, tá, tá žena by bola úplne v poriadku, a teraz je odkázaná na lieky, ktoré, ale povedali na ministerstve financií, že, viete čo, tak my budeme mať na budúci rok, máme vyhladky na celý makroekonomický rozvoj, tak je mi to ľúto, milá pani. Áno, síce, síce ste sa dostali do metastatického štádia nie vlastnou vinou, ale tak, bohužiaľ, no, na to nemáme peniaze, skúste urobiť, čo chcete. Toto nie je cesta.*

V diskusii moderátora s hostkou programu odzneli moderátorom sprostredkované jej vyjadrenia a aj priamo jej vyjadrenia o tom, že rozpočet na zdravotníctvo nie je dostatočne veľký a hrozí, že pacienti nedostanú dostatočnú zdravotnú starostlivosť, nebudú inovatívne lieky pre onkologických pacientov, pacientov v nemocniciach nebude mať kto liečiť, onkologickí pacienti budú musieť čakať na ošetrovanie.

Domnievame sa, že hostka sa vyjadrovala o možnej situácii, ktorá môže nastať v budúcnosti, pokiaľ v zdravotníctve budú chýbať financie. Vzhľadom na to, že ide o prediktívne vyjadrenia možnej budúcnosti, nie je možné overiť ich pravdivosť. Vzhľadom na to, že hostka je viceprezidentkou Asociácie na ochranu práv pacientov je možné sa domnievať, že disponuje informáciami, na základe ktorých vyjadrila svoje názory. Domnievame sa, že hostka nevyjadrila svoje vyhlásenia úmyselne za účelom spôsobenia nebezpečenstva vážneho znepokojenia časti obyvateľstva nejakého miesta. Účelom jej vyjadrení bolo podľa nášho názoru upozornenie na aktuálny stav v zdravotníctve v súvislosti s prijímaním štátneho rozpočtu v parlamente.

Zároveň sa domnievame, že vzhľadom na aktuálnu situáciu v zdravotníctve aj v súvislosti s hromadnými výpoveďami lekárov (napr. <https://domov.sme.sk/c/23024665/hromadne-vypovede-podalo-vyse-2100-lekarov-z-31-nemocnic.html>) je možné považovať odvysielané informácie za relevantné.

Ďalej sa domnievame, že v ZMS pojem „poplašná správa“ nie je definovaný. Definícia je uvedená v Trestnom zákone č. 300/2005 Z. z. Pokiaľ sa podávateľ podnetu domnieva, že Trestný zákon bol porušený, môže sa obrátiť na políciu alebo súd, ktorý môže jeho podnet z tohto hľadiska preskúmať.

ZÁVER:

Na základe analýzy sa domnievame, že v monitorovanom vysielaní rozhlasovej programovej služby EXPRES zo dňa 13. 10. 2022 v programe *Braňo Závodský naživo* o cca 12:11 h **nedošlo k porušeniu § 25 a § 62 ZMS.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený.**

Prepis/Popis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2022/00179)

Monitorované vysielanie: Braňo Závodský naživo
Deň a čas vysielania: 13. 10. 2022 o cca 12:11 h
Označenie podľa JSO: -

Čas cca:

12:00:00 – Program *Veľké správy*.
12:08:31 – Sponzorský odkaz (Satro).
12:08:40 – Program *Expres počasie*.
12:09:00 – Sponzorský odkaz (Satro).
12:09:09 – Vlastná propagácia.
12:09:20 – Sponzorský odkaz (Commander).
12:09:34 – Program *Dopravný servis*.
12:10:52 – Sponzorský odkaz (Commander).
12:11:04 – Vlastná propagácia.
12:11:39 – Začiatok programu *Braňo Závodský naživo*.

Mužský hlas: *Braňo Závodský naživo! Veci, o ktorých sa budete baviť pri obede!*

Moderátor: *Naši zdravotníci sa spojili s ministrom zdravotníctva proti rozpočtu ministra financií. Hovorí, že je to najhorší rozpočet. Matovičovi odkazujú, že prísť ku lekárovi bude luxus, a že plánuje pasívnu eutanáziu pacientov. Ďalší zas hovoria, že k dvom tisíciam lekárov a zdravotníkov, ktorí podali výpovede, pribudnú ďalší. Prečo sú ich obavy také veľké, ak im Matovič naspäť odkazuje, že rozpočet pre zdravotníctvo na budúci rok je takmer o 20 percent vyšší ako ten, čo máme dnes? Aké sú teda možnosti, aby naše zdravotníctvo neskolabovalo a najmä, aby to prežili pacienti? O tom všetkom sa budeme baviť dnes v relácii a pobavíme sa so zdravotníckym analytikom Globsecu Martinom Smatanom. Martin, dobrý deň, vitajte u nás.*

Smatana: *Pekný deň prajem.*

Moderátor: *Veľmi pekne ďakujeme, že ste tu. Informácia pre vás, aj pre našich poslucháčov, že počas nášho rozhovoru sa spojíme aj s viceprezidentkou Asociácie na ochranu práv pacientov pani doktorkou Elenou Marušákovou. Ale poďme tak pekne po poradí. Martin, vy ste povedali okrem iného aj to, že tento návrh štátneho rozpočtu, ale rozprávame sa o kapitole zdravotníctva, alebo o zdravotníctve všeobecne, je ten najhorší rozpočet pre zdravotníctvo, aký sme tu mali. No, je to silné tvrdenie, tak hneď na úvod by som sa vás spýtal, že aby ste nám tak všeobecne vysvetlili, že prečo, a znovu sa vrátim k tomu, čo som pred chvíľkou povedal, ak minister financií Igor Matovič aj tu včera v tomto štúdiu povedal, doslovný citát, viac do zdravotníctva voči minulému roku 19,4 percenta, voči roku 2020 o 36 percent, čiže viac ako o tretina. Tak v čom je problém, ak nám to takto utečene stúpa?*

Smatana: *Uhm, rozumiem a vysvetlím. Iba na začiatok, to, že to najhoršie som povedal na tom mojom statuse na sociálnej sieti, za tým obsahom si stojím a za formou nie, lebo to bol taký emotívny status, to ma mrzí.*

Moderátor: *Okej, okej.*

Smatana: *Nebolo to profesionálne, preto som potom pripravil taký veľký blog, kde to všetko vysvetľujem.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *A k tým percentám. Pán minister porovnal plán rozpočtu na tento rok s plánom rozpočtu na budúci rok, a keď sa pozriem na tie čísla, tak budúci rok je to nejakých 7,6 miliardy, tento rok to bolo 6,4, je tam rozdiel 1,2, 19,40.*

Moderátor: *Takže z tohto pohľadu férové.*

Smatana: *Áno, avšak, keď sa pozriem na realitu tohto roku, lebo už pri schvaľovaní rozpočtu na minulý rok sme vedeli, že bude deficitný, preto sa aj v marci už aj dofinancovali poisťovne, realita tohto roka bude niekde okolo 7,7 miliardy, takže ešte vyššia ako rozpočet na budúci rok.*

Moderátor: *Aha.*

Smatana: *Keď to prepočítame na eurá, o 83 miliónov dostaneme budúci rok menej, a toto číslo, prepáčte, nie je dôležité.*

Moderátor: *Nech sa páči.*

Smatana: *Lebo to je taká, to je veľká obálka, kde, kde vstupujú veci, ktoré pacient priamo neuvidí. Čo je kľúčové v tom rozpočte, lebo tam vstupujú všelijaké výdavky na plán obnovy, a teraz sa pal, rozbieha a mení, tam sú všelijaké také transfery.*

Moderátor: *Rozumiem. Rozumiem.*

Smatana: *Kľúčové je riadok výdavky verejného zdravotného poistenia, a tie sú budúci rok v rozpočte o 130 miliónov eur vyššie ako tento rok.*

Moderátor: *Rozumiem, takže tuto, tuto vidíme takú tú najväčšiu, toto je tá najväčšia nezrovnalosť? Lebo opäť by som kontroval, takou už konkrétnou teda, že v čom je konkrétne problém, pretože dočítali sme sa, že aj predseda vlády Eduard Heger vám odk, odkázal, že to čítate zle, to isté hovoril aj Igor Matovič, že zdravotníci, to hovorí teda premiér, budú mať vyšne, výrazne vyššie platy tam, keď, keď to prechádzalo vládou, parlamentnom, tak hovorí, že za desať, jedenásť rokov najvyššie zvýšenie výplat, rovnako to, čo hovoríte vy, že sa tam chystajú a, a investujú sa peniaze do, do obnovy v zdravotníctve, čiže pre mňa logicky by to malo znamenať, že aj keby nechceli to tak urobiť, pretože tam majú tie mandatórne výdavky, ktoré nemôžu z, nijakým spôsobom zmeniť, tak že ten rozpočet musí byť vyšší.*

Smatana: *Áno, a presne tie výdavky, ktoré ste spomenuli, stoja stovky miliónov eur.*

Moderátor: *Áno, áno.*

Smatana: *A ten nárast 130 miliónov očividne nepostačí.*

Moderátor: *Aha.*

Smatana: *A tu začína ten hlavný problém. Totižto systém rozpočtu nám funguje tak, že keď sa spočítajú cel, celkové očakávané výdavky na budúci rok, v nejakej sume, čo je nejakých 6,7 eee, 7 celá, pardon 6,7 miliardy budúci rok.*

Moderátor: *Tak.*

Smatana: *Iba na verejné zdravotné poistenie, iba na to, čo ide pacientom do ambulancií a do le, ako do lekární a do nemocníc.*

Moderátor: *Rozumiem, rozumiem.*

Smatana: *Tak tá suma sa zoberie, od tej sumy sa odpočíta očakávaný výber za ekonomicky aktívnych, to znamená za nás, ktorí platíme.*

Moderátor: *Platíme odvody zo zákona.*

Smatana: *Áno, to je nejakých 5,2 miliardy, a ten zvyšok by mal doplatiť štát. No a keď sa pozrieme, koľko by mal štát doplatiť, je to niekde okolo 1,44 miliardy za poistencov štátu.*

Moderátor: *Aha. Čiže to sú všetci zamestnanci štátnej a verejnej správy, za ktoré platí odvody štát?*

Smatana: *To sú, to sú dôchodcovia, to sú študenti primárne.*

Moderátor: *Tak.*

Smatana: *To sú tie hlavné skupiny.*

Moderátor: *OK.*

Smatana: *A tu je ten problém, že keď sa pozrieme, koľko schválil tú platbu za poistencov štátu, tak je to nie 1,44, ale taká istá ako minulý rok, čiže 1,1 miliardy. Takže chýba niekde okolo 340 miliónov eur, aby ten rozpočet podľa ministerstva financií bol teda vybalansovaný.*

Moderátor: *Aha, rozumiem. No dobre, tak poďme ďalej do toho, lebo to som sa chcel práve pýtať, že koľko vy hovoríte, 340, na tých tlačových besedách zdravotníkov aj ministra zdravotníctva zaznelo číslo 450 miliónov, o čom sa teda rozprávame.*

Smatana: *Aby som teda vysvetlil, totiž, že ...*

Moderátor: *Nech sa páči.*

Smatana: *... kde to teraz celé zlyháva a kde je tá miskomunikácia, a prečo.*

Moderátor: *No, dobre, tak dovoľte, aby zas to bolo úplne spravodlivé, Martin, a potom už vám nechám priestor. Matovič teda kritikom, vrátane vás, vyčíta, a to je opäť citát aj zo včerajšej debaty tu u mňa v štúdiu, neprečítali si posledný odsek, kritizujú, že im chýba 340 miliónov na vyššie platy zdravotníkov, a vyslovene v návrhu zákona o štátnom rozpočte majú napísané, že tu tých 340 miliónov je, v tom, v tom VPS, čiže verejná pokladničná správa, alebo ako sa to už volá, a hovorí, že to je z titulu ohrozenia, ohro, rozpočtového provizória, ktoré môže nastať, čiže inými slovami, ľudsky povedané, že nedal priamo tých 340 miliónov do kapitoly rezortu, aby teda ju mal ju narozpočtovanú, ale že ju drží niekde, niekde mimo toho. Tak.*

Smatana: *Áno, a tuto vlastne.*

Moderátor: *Zle to čítate, Martin?*

Smatana: *Takto to plus-mínus čítame, takže ak to, ak to môžem takto vysvetliť, ak sa pozriem na rozpočet a pozrieme sa, čo je teda garantované, že príde, no platby za poistenca štátu.*

Moderátor: *No, sú tam tie peniaze, alebo nie sú?*

Smatana: *Tak, je tam explicitne stopercentne uvedené, že príde 1,1 miliardy za platby za poistencov štátu.*

Moderátor: *Dobre.*

Smatana: *Keď sa pozrieme, čo tam uvedené, citujem, bude môcť byť použité na strane 6 rozpočtu a na strane 124 na platbu za poistencov štátu, to je tých 340 miliónov eur.*

Moderátor: *Toto je ten problém, o ktorom sa.*

Smatana: *Toto je veľký problém, lebo bude môcť neznamená, že sa aj použije, a že sa musí použiť, a k akému dátumu, a ak môžem ďalej pokračovať, ...*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *... ten rozpočet, lebo, keby som, ak by bola iba tá platba 1,1 miliardy, tak to by, školácky je 5 mínus, najhorší rozpočet, ktorý som komentoval. Ak by sa týchto 340 garantovalo, že sa fakt rozpustí do tej platby.*

Moderátor: *Čo je ale v tom, čo hovoríte, len na vôli ministra financií, že on má teda ten balík, a ak sa rozhodne, že ich presunie, tak ich presunie, ak sa rozhodne, že nie, tak nie, ak po častiach, akokoľvek, je to len a len na ňom?*

Smatana: *Je tam deklarované, že to má byť použité, ale chýba tam kedy, a že to musia spraviť.*

Moderátor: *No, no.*

Smatana: *Ale áno, to znamená, máte pravdu, tak vtedy tá známka by bola, dajme tomu, že 3 za rozpočet.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *Ale keď sa pozriem na iné rezervy, lebo tie položky sú všelikde porozhadzované, napríklad na tabuľku 119 rozpočtu, tak tam je ďalších 400 miliónov eur na negatívne konzekvencie COVIDu, kde okolo 200 nemá presne určenú formu, takže mohla by byť použitá na vykrytie iných výdavkov, a keď to teraz.*

Moderátor: *Aj úplne mimo zdravotníctva, hej?*

Smatana: *V rámci zdravotníctva. V rámci zdravotníctva. A keby sa táto položka jasne určila, že na čo, či to je na lieky, či to je na ambulancie, na nemocnice, a tiež sa zagarantovalo, že sa musí použiť, tak potom by sme mali nie že najhorší rozpočet, ale keď sme pri tom, jeden z najlepších so zreteľom toho, aká je situácia bezpochyby.*

Moderátor: *Čiže to už by bolo 340 plus 400 miliónov plus tých 110 aj, alebo, to nie?*

Smatana: *To by bolo 1,1 miliardy do platieb za poistencov štátu ...*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *... plus 340 plus nejakých 200 miliónov, dajme tomu. Rozprávame sa iba o štandardnej starostlivosti mimo teda toho COVIDu. A, keby to takto prešlo a je tam garancia, že sa to, toto minie, jedná sa o vskutku excelentný rozpočet. A ten hlavný rozkol medzi nami a ministerstvom financií je ...*

Moderátor: *No.*

Smatana: *... oni tvrdia, že my to tam máme, to je pravda.*

Moderátor: *No, veď presne tam som sa chcel zase vrátiť, že oni to tam majú niekde napísané.*

Smatana: *A my, my, my tvrdíme, že nie je tam garancia, že to príde, a prečo sa tak slovičkárime, lebo.*

Moderátor: *No, povedzte.*

Smatana: *Je historicky, čo nebolo napísané v rozpočte, čo sa musí minúť, tak bol s tým problém, buď sa to neminulo celé, alebo to bolo podmienené nejakým memorandom, alebo niečím. Je veľká nedôvera medzi.*

Moderátor: *Všetky vyjednávania.*

Smatana: *Áno, medzi financiami a zdravotníctvami, a to nie kvôli tejto vláde, historicky. Ja som mal rozpočet na starosti niekoľko rokov, každý rok sme sa takto hádali, každý rok sme sa doťahovali o slovíčka, a nie je to, že zlé ministerstvo financií a dobré ministerstvo zdravotníctva, ono to pramení z toho, že štandardne akýkoľvek minister príde na financie, tvrdí, že dá mi pol miliardy na nemocnice, na oddelenie.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *A vyriešim, a nebudú, ministerstvo financií vždy peniaze dajú, sa minú, a výsledky nie sú. To znamená, že pochopiteľne, že ministerstvo financií nedôveruje.*

Moderátor: *Škrtí, škrtí, škrtí.*

Smatana: *A taktiež, čo sa dá do rozpočtu, to sa minie, a štandardne sa dofinancováva, a preto financie majú tendenciu si nechávať rezervy, a cez tieto rezervy nejakým spôsobom trochu držať pod kontrolou výdavky, a keď treba, tak pustia. Toto.*

Moderátor: *Tak, tak potom? Že nie je to vlastne dobrá situácia, či?*

Smatana: *Je to, je zo taký Tom a Jerry vzťah, ale problém je to, že tento rok je veľmi špecifický, aj budúci v tom.*

Moderátor: *No, tak povedzme, že prečo, ak aj sami hovoríte, že tá situácia je bežná, napokon môžeme to porovnať aj k tomu, keď sa, keď sa nemocnice so, s poisťovňami dohadujú na nových zmluvách, alebo neviem čo, no. A ak tá situácia je bežná, stáva sa, prečo tentokrát je to niečím špeciálne?*

Smatana: *Lebo, po prvé, tá suma je veľmi veľká, tých 340 miliónov plus.*

Moderátor: *200, 400, neviem koľko.*

Smatana: *Je proste objemovo veľká suma a hlavne my čakáme, že ten rozpočet verzus skutočnosť bude oveľa väčší, kvôli tomu, že máme enormné nárasty energií, inflácie, všelijaké položky, ktoré sa ťažko predikujú, a problém je v tom, že keď si pozrieme poisťovne, tento rok skončia v kumulatívnej strate asi 200 miliónov eur a viac. To znamená, že poisťovne nemajú rezervu, aby prípadné takéto turbulencie vedeli nejakým spôsobom vykryť, lebo keď sa pozrieme na ich cash on rezervy, alebo na úroveň imania, tak proste nemajú tam ten buffer, ten nárazník, aby dokázali niečo takéto pohltiť. A preto každé euro v tomto rozpočte bude, bude extrémne dôležité, lebo proste nemáme rezervy. A tie rezervy nemáme.*

Moderátor: *Napriek tomu, že sa zdá, že, ak som vás správne počúval, 340 plus 400, to je cez 700 miliónov eur, tam vlastne akoby niekde v rezervách je!*

Smatana: *Tie rezervy má ministerstvo financií veľké.*

Moderátor: *Ale, ale o tom to je, že má ho, má ho ono, a my sa nevieme spoľahnúť, či ho skutočne použije, alebo aj keď sú obrovské, stále nie sú dostatočné?*

Smatana: *Teraz som rozprával o rezervách poisťovní, aby vedeli (nezrozumiteľné).*

Moderátor: *Áno, áno, jasné.*

Smatana: *Ale keď sa pozriem na to, aké rezervy ministerstvo financií má, tak tie má pomerne veľké na to, aby ten rozpočet bol excelentný.*

Moderátor: *No.*

Smatana: *A iba tam, tom som smeroval, že to, ten vzťah je veľmi náročný medzi nimi, a preto tam nie je tá dôvera. To znamená, že to nie je, nesúvisí so súčasným vedením ministerstva financií, to historicky tak bolo. A to je presne dôvod, prečo, prečo, či Marián Petko z ANS-ky, alebo ambulanti poskytovatelia, partneri Hospodárskej a sociálnej rady, ktorí roky toto zažívali, nedôverujú, pokiaľ tam nie je napísané, že musí a bude, lebo oni to zažili viacmiliónkrát, takže oni sa pozerajú, my to tam vidíme, ale pokiaľ to tam nie je napísané, tak.*

Moderátor: *Tak proste ne, neveria, no. Mimochodom, toto isté sa deje ministrom financií, ministrom financií Igorovi Matovičovi v Národnej rade Slovenskej republiky s novelou štátneho rozpočtu na tento rok, kde potrebuje on teda vložiť balík v hodnote 1,5 miliardy, no a jeho súper o poli, politickí mu neveria, a žiadajú po ňom, aby rozpísal položky do detailov, a aby tak prešiel ten zákon aj s tými. No ale to je samozrejme vedľajšie. No, takže, teraz už to dáva celkom aj zmysel. Tá ďalšia otázka, ktorú som chcel vám dať, lebo ste povedali, že aj minister, minister zdravotníctva, že teda prichádza s niečím, veď Igor Matovič sám tu hovoril, mal som 7 miliárd navyše v žiadosti od, od, od všetkých ministrov z vlády, na, na ich kapitoly, aby som im dával. No tak, na to sa chcem opýtať teda, ako vnímate to vystúpenie ministra Lengvarského, ak Matovič hovoril, že, že v parlamente sú všetky tie položky a celkový rozpočet je tak, ako nám ho odsúhlasilo ministerstvo zdravotníctva. Minister zdravotníctva zas na to hovorí, že návrh akoby vôbec nerešpektoval východiská, na ktorých sa dohodli. Tak ako to je? Stratili sa, Martin, alebo ani on nevie čítať?*

Smatana: *Nie, ja som sa pýtal, že ako sa mohlo stať a čo sa stalo, ten rozpočet tvorí analyticky medzi dvoma inštitútmi, ktorí sa dohodli teda na nejakých, nazvime to, základných rámcach.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *Ktoré boli odkomunikované s vedením ministerstva zdravotníctva, nestihli sa s vedením ministerstva financií, jedna strana si myslela, že to je dohodnuté, druhá to nemala dohodnuté. Druhá strana prišla s iným návrhom, a takto vznikla tá diskrepancia.*

Moderátor: *Čiže mišmaš, a tým pádom sa nedá povedať to, že, že minister financií zobral to, čo mu vlastne chcel navrhnúť a navrhoval minister zdravotníctva.*

Smatana: *Tak som to pochopil, neviem. Ja som nebol pri tom, neviem, kde je pravda, ale je to skôr miskomunikácia ako nejaké, že si robia zle.*

Moderátor: *Rozumiem. No, tam teraz je dôležitá otázka, samozrejme, čo toto všetko bude znamenať pre celý zdravotnícky systém, pre odchádzajúcich lekárov, zdravotníkov, ich platy a nás pacientov. Ak ste chceli niečo ešte k tomu dohovoriť, lebo.*

Smatana: *Iba rýchlu vec.*

Moderátor: *Nech sa páči.*

Smatana: *Aj včera aj dnes bolo rokovanie na ú, či z ministerstva financií, Úradu vlády, Hospodárskej a sociálnej rady, a presne riešia, čo som teda mal informáciu, tieto textácie, aby sa to zmenilo z môže na musí, a mohlo by byť na proste bude. A ak sa toto podarí, tak treba povedať, že ten rozpočet bude, bude výrazne lepší, aj ten dopad na ostatných bude, na pacientov, na, na, na poskytovateľov, bude proste výrazne, výrazne lepší.*

Moderátor: *Zaujímavé, no som na to zvedavý, lebo z, z tých postojov ministra financií sa zdalo, že nie, takto je to hotové, nič sa s tým nedá robiť, ide to na vládu, a potom do Národnej rady Slovenskej republiky.*

Smatana: *To je iba malá textácia v, či už v hlavnej knihe, alebo v nejakých iných, možno nejakých memorandách, takže to nie je proste veľa práce na to, aby sa toto zabezpečilo, to je fakt iba o pár slovách, ktoré ale z pohľadu partnerov v sektore vedia spraviť strašne veľa.*

Moderátor: *Toto je len čisto komentár, veď nemusíte, ak nechcete, ale viete, no, Igor Matovič okrem iného hovorí aj, že, že ten rozpočet nazval spolu so svojimi kolegami vo vláde ako rozpočet pomoci ľuďom, alebo že sa môžeme prikrývať len takou perinou, ako, na akú máme. Ako vnímate tie motivácie teda ministra financií, že to pripravil napokon takto?*

Smatana: *Ja som to tiež riešil s pánom štátnym Klimekom, oni sa pripravujú na to, že bude teda provizorium, to znamená, že potrebovali zafixovať platbu za poistencov štátu na úroveň minulého roku.*

Moderátor: *Uhm.*

Smatana: *A to aj spravili, a všetko ostatné hodiť do tých technických rezerv, alebo do tých transferov, ktoré sú tam uvedené.*

Moderátor: *A v tom v provizorii by mohli brať tie peniaze odtiaľ?*

Smatana: *Nie, ale ak som to pochopil, ich, a teda myslím si, že teda nie, ich cieľom bolo, aby sa, aby ilustrovali, čo hrozí, ak sa teda rozpočet neschváli, a tá, tá reakcia všetkých partnerov bola primárne na to, na tú platbu za poistencov štátu, ktorá bude, ak sa rozpočet neschváli. A to je fakt pohroma. To je absolútne pohroma.*

Moderátor: *Dobre, vráťme sa k tomu ešte, ale teraz, tak ako som na začiatku avizoval, Martin, ak vás môžem poprosiť, dajme na seba slúchadlá, pretože spolu s nami je už v relácii aj náš d'al, ďalší hosť, a to je pani Elena Marušáková, ktorá je viceprezidentkou Asociácie na ochranu práv pacientov. Pani doktorka Marušáková, príjemný dobrý deň.*

Marušáková: *Dobrý deň prajem.*

12:25:54 – Moderátor: *Dobrý deň. Veľmi pekne ďakujem, že ste si našli chvíľku na nás. No tak, rovno by som sa vás opýtal, vy ste, pani doktorka, vyhlásili aj to, že rozpočet je nožom do chrbta pacientov, a dokonca doslova to, že pra, pre pacientov to znamená jednoznačný signál, ministerstvo financií otvorene podporuje pasívnu eutanáziu a pacientom hovorí, starajte sa o seba, ako viete. To je riadne tvrdý odkaz, povedal by som.*

Marušáková: *Áno, a určite ten odkaz, alebo to, to ako to vnímajú pacienti, a s čím sa budú stretávať na budúci rok, toto nie je len nejaké vyhlásenie, aby sme tu deklarovali nejak, nesúhlas, nie, to, to, to je naozaj veľmi ťažká situácia. Povedzme si tak, ako to je, otvorene. Bud' teda nech sa teda politici postavia a povedia, že jednoducho nemáme na to, aby sme platili ľuďom zdravotnú starostlivosť, ale určite nech nerobia to, čo momentálne, keď si pozriete v návrhu štátneho rozpočtu, kde sa uvádza, explicitne sa hovorí, z dôvodu očakávaného negatívneho makroekonomického vývoja sa predpokladá návrh oproti, predpokladá návrh rozpočtu oproti schválenej dopadovej doložke v parlamente k zákonu o lieku, teda o úhrade liekov, sa, sa schvaľuje neutrálny vplyv, pretože my už dopredu hovoríme, že keďže tam bola taká možnosť, že síce sme vraveli, že tam bude dopad 250 miliónov, keď chceme dostať inovatívne lieky do rozpočtu, ale my hovoríme, že ale vidíme to budúci rok veľmi zle. Tak viete čo, pacienti.*

Moderátor: *Takže proste nebude, už nebudú žiadne peniaze na inovatívne lieky.*

Marušáková: *Áno. Tak áno, áno, tak pacienti, skúste za, zadržať tú svoju chorobu, a posuňte ju na ďalšie roky, kedy ten makroekonomický výhľad bude lepší. Zdá sa vám to úplne v poriadku? Je, ja počúvam neustále aj zo strany premiéra, aj ministra financií, a všetci pacienti to počúvajú, také uisťovanie, že zdravotníctvo patrí medzi ich priority.*

Moderátor: *Áno, áno.*

12:27:58 – Marušáková: Že, že nám tu naliali obrovské peniaze to, z plánu obnovy na rekonštrukciu, a že či, či ako pacienti nechceme mať nové rekonštruované nemocnice. No určite pacienti chcú mať nové rekonštruované nemocnice, ale zároveň by očakávali, že v tých nových nemocniciach sa budú aj liečiť, pretože takto, ako je navrhnutý tento rozpočet, to vyzerá, že, tak my postavíme nemocnice, ale pre istotu tam pacienti nechodte, lebo nás niečo budete stáť, a my na to nemáme peniaze. Takže radšej tie pen, nemocnice ani nebudeme prevádzkovať. Jednoducho, buď sa teda dohodneme, že zdravie je pre nás prioritou a ideme do zdravia investovať, a podporíme tých ľudí, ktorí sa o, ocitli, mnohí z nich, nie vlastnou vinou v tiesni, pretože onkologické ochorenie, to, že teraz s tým pacientmi prichádzajú v neskorých štádiách, v, v, často v metastatických, to nie je ich chyba, veď sme tu mali zastavenú bielu medicínu počas celého covidového obdobia.

Moderátor: No, veď vy ste presne aj toto spomínali, že práve počas pandémie COVIDu nielen onkologickým pacientom sa stala neodpušiteľná krivda, v akom stave vlastne sú?

12:29:03 – Marušáková: Áno, a tí, tí ľudia nám to hovoria, aj, aj onkológovia hovoria, že, že naozaj taký veľký nárast pacientov prichádzajúcich s onkologickými ochoreniami v neskorých štádiách už vnímajú, evidujú. Veď ich, bola situácia, kedy od prvých príznakov sa pacientka dostala s rakovinou prsníka na prvé vyšetrenia, ktoré jej ju potvrdili, takmer, trvalo to takmer šesť mesiacov. Viete, čo je to šesť mesiacov? U onkologického pacienta? Keby ho, keby ju boli zoperovali hneď, ale my sme vylúčili bielu medicínu, tak by bola, tá, tá žena by bola úplne v poriadku, a teraz je odkázaná na lieky, ktoré, ale povedali na ministerstve financií, že, viete čo, tak my budeme mať na budúci rok, máme vyhliadky na celý makroekonomický rozvoj, tak je mi to ľúto, milá pani. Áno, síce, síce ste sa dostali do metastatického štádia nie vlastnou vinou, ale tak, bohužiaľ, no, na to nemáme peniaze, skúste urobiť, čo chcete. Toto nie je cesta.

Moderátor: Znie to, znie, znie to hrozne, a to ešte, to ešte si môžeme pripomenúť aj predvolebné heslá, napríklad hnutia OLANO, akokoľvek odborníci spochybnili.

Marušáková: Päťtisíc sviečok, odvrátené úmrtia, pamätáme.

Moderátor: Áno, do dvoch týždňoch od diagnostiky, napríklad ...

Marušáková: Áno.

Moderátor: ... nádoru operácia. Čo samé o sebe zdravotníci povedali, že to je nezmysel, tam každý prípad je samozrejme individuálny. Ja len hovorím, že ...

Marušáková: Áno.

Moderátor: ... aj takéto heslá nám tu padali, a teraz vy hovoríte, vy hovoríte zase, zas toto, pani Marušáková. No, ja sa chcem opýtať, čo, čo teda čaká pacientov teraz, napríklad, taký Marián Šóth, už, už ho tu spomínal aj Martin Smatana pred chvíľočkou, z Asociácie súkromných lekárov, on povedal, že pri takto nastavenom rozpočte sa zdravotná starostlivosť stane pre ľudí od budúceho roka luxusom. Čo s tým urobia pacienti, ako to zvládnu, čo to bude znamenať, že, že sa máme pripraviť na to, že v ambulanciách, v nemocniciach, že budeme vyťahovať z peňaženiek, ja neviem, 10, 15, 20 eur, aby, aby tí, aby povedzme, tie ambulancie vôbec dovolili si zaplatiť svoju prevádzku a, a nevyhlásili bankrot?

Marušáková: To už sa teraz tak deje. Opakovane sme na to upozorňovali, že špecialistov máme veľmi málo, a to znamená, že pacienti, viete, keď minulé, po minulé roky sme dostávali sťažnosti, alebo podnety na, na nejaké preskúmanie od pacientov, ktorí hovorili, že do, mali sme platiť nejaké poplatky.

Moderátor: Áno.

Marušáková: Tento rok, ani minulý rok už takéto podnety neprichádzali, pretože ľudia boli radi, že sa dostali k lekárovi, a boli úplne.

Moderátor: Aha.

Marušáková: Boli úplne v klude s tým.

Moderátor: Prestali to riešiť a platili proste.

Marušáková: *Prestali to riešiť a jednoducho platili, a teraz ten systém začal s tým počítať. Ved' si, ved' si to pacienti si to zaplatia. A tu by som rada pripomenula, ešte v roku 2004 sa prvýkrát schválila Charta práv pacienta. A táto charta nám hovorí niekoľko vecí. Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti sa zakazuje akákoľvek diskriminácia z dôvodu rasy, farby pleti, pohlavia, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu, alebo iného postavenia.*

Moderátor: *Áno.*

Marušáková: *A my sa tu dostávame do situácie, že z dôvodu sociálneho pôvodu, mnohí tí ľudia, ktorí, ktorí, povedzme to už ako chceme, či pánboh im nenadelil toľko rozumu, aby mohli vyštudovať vysokú školu a mohli pracovať na ministerstve financií, alebo z rôznych iných dôvodov, a to neznamená, že tí ľudia sú menej, menejcenní ľudia, majú svoju hodnotu v spoločnosti, takže títo sa dostali do, do, majú horšiu sociálnu situáciu, a oni nemajú na to, aby zaplatili ten poplatok. Zaplatiť 150 euro za psychiatrické vyšetrenie, povedzte mi, že keď, keď má rodina štvorčlenná príjem mesačne 700 euro, ved', to sa nedá. Čiže tí ľudia automaticky sú diskriminovaní. A, a už k tej zdravotnej starostlivosti sa nedostanú. Nehovoriac o tom, že, povedzme si otvorene tak, ako to je, úradníci, ktorí sedia v zdravotnej poisťovni, predstavte si, že by prišla na stôl žiadosť niektorého z politikov.*

Moderátor: *No, ved' na to som sa chcel spýtať. Čo oni nechodia, či oni chodia všetci do zahraničia? Nema, nie sú naši, nie sú pacienti na Slovensku aj naši politici?*

Marušáková: *Sú, ale zoberme si to tak v realite, že či chodia naozaj cez ambulancie, cez čakárne, tak ako chodia bežní ľudia. Pretože my tu nemáme zastávať ako patientska organizácia, tu nie sú na to, aby drukovali jednej politickej strane, alebo druhej.*

Moderátor: *Samozrejme.*

Marušáková: *Sú tu na to, aby robili propacientskú, propacientsku politiku, ktorá je jediná pre patientska organizácia akceptovateľná. Čiže buď títo politici nechodia po, po ambulanciách, to je jedna z možností, alebo chodia do zahraničia, a, a, a neviem si predstaviť, úprimne povedané, že by niektorá zdravotná poisťovňa zamietla nejakú úhradu liečby, lieku ktoréhokoľvek z vysokých predstaviteľov našich politických. Neviem si to predstaviť.*

Moderátor: *To, čo sa môže stať nejakému obyčajnému človeku, hej?*

Marušáková: *Áno, a ten obyčajný človek, žiaľ, tým, že nemá také zvučné meno, tak nad tým ani nikto nerozmýšľa, a tú výnimku má zamietnutú, alebo vôbec úhradu, s čím sa už teraz stretávame. Povedzme to znovu otvorene, zdravotné poisťovne vzhľadom k tomu, že ešte stále nemajú jasné, aké budú finančné prostriedky, ktorými budú môcť disponovať v rámci tohto roka, neschvaľujú už ani ...*

Moderátor: *Takže triedia, hej?*

Marušáková: *... už ani kategorizované lieky, nedávajú predchádzajúci súhlas.*

Moderátor: *No, to znie strašne. Martin, váš komentár krátky k tomu. Pani doktorka, zostaňte s nami.*

Smatana: *Takže toto, čo pani, pani viceprezidentka povedala, sa stane na sto percent, ak parlament neschváli rozpočet.*

Moderátor: *Uhm.*

Smatana: *Vtedy bude mať platbu za poistenca štátu na rovnakej úrovni ako minulý rok, a všetky tieto negatívne scenáre sa, bohužiaľ, bohužiaľ na sto percent zrealizujú. A preto je, preto je veľmi kľúčové, aby, no, teraz taký apel na pánov poslancov a poslankyne, aby si boli vedomí konzekvencie na ľudí, ak sa teda nedohodnú, a budeme v provizóriu.*

Moderátor: *Rozumiem. No, s, pani Marušáková, ešte jedna otázka na záver, že, že aké, aké, aké sú riešenia tejto situácie, ak nejaké vôbec sú, alebo to stojí celé len na peniazoch?*

Marušáková: *Určite nič nie je len o peniazoch. Kľúčové je komunikovať navzájom, počúvať sa, rešpektovať a, a nemať jeden voči druhému predsudky. Určite neverím tomu, že niekto na*

ministerstve financií to urobil slovenskému národu naschvál. Tomu tiež neveríme. A poďme spolu otvorene hovoriť o tom, čo tento štát potrebuje, pretože na konci dňa je, je každému asi jasné, že politici, zamestnanci v štátnej správe nie platení z fiktívnych peňazí. Tie peniaze sú iba tie, ktoré ekonomicky aktívni ľudia vyrobia.

Moderátor: *No iste, iste. Samozrejme.*

Marušáková: *A ak tí ekonomicky aktívni ľudia, a teraz dostávajú signál, a prieskum pani prezidentky hovorí, že mladí ľudia vo veku 16 až 35 rokov za najväčší problém Slovenska považujú zdravotníctvo, a títo mladí ľudia nám budú odchádzať do zahraničia pracovať, to znamená, že svoje odvody budú platiť niekde v nejakom inom členskom štáte, alebo za oceánom.*

Moderátor: *No iste.*

Marušáková: *Kto, kto bude robiť na platy našich politikov a našich ľudí v štátnej správe?*

Moderátor: *Čiže? Čo s tým?*

Marušáková: *Neviem kto.*

Moderátor: *Čo s tým teda?*

Marušáková: *Neviem kto. Tak buď povedzme, že áno, potrebujeme tu doplnkové zdravotné poistenie, a poďme nastaviť si prechodné obdobie, pretože vy nemôžete teraz z roka na rok povedať, že tak viete čo, je nám to ľúto, od, od zajtra už bude, alebo doplnkové zdravotné poistenie, a my budeme hradiť napríklad hypertenziu vo výške 25 percent, a zvyšok si musíte doplatiť. To takto nefungujú tie veci, musí mať to mať prechodné obdobie.*

Moderátor: *Iste.*

Marušáková: *A čiže buď zvýšime ten príjem z pohľadu nejakého doplnkového zdravotného poistenia, alebo teda nech sa postavia a povedia, tak potrebujeme zvýšiť zdravotné odvody, alebo budeme zvyšovať dane. Je to jedno, aké, či budeme zvyšovať priame dane, alebo nepriame dane, či zavedieme daň, nové druhy daní, ako to majú v Českej republike, kde majú ekologickú daň, z niektorých spotrebných daní, v mnohých štátoch Európskej úнии sa dotuje zdravotný systém. U nás, my sme ako jediná výnimka, kedy spotrebné dane z tabaku, alkoholu, vína, piva, vôbec nejdú do zdravotníctva. Vôbec. Ani v jednom eurocente.*

Moderátor: *Čiže ten argument, povedzme, z ministra financií, že mu, že mu poslanci v parlamente a z toho SaS nechceli schváliť vyššie dane za tabak a za alkohol, to nemá s tým teda nič, hej?*

Marušáková: *Ja vám na to neviem odpovedať, nie som makroekonóm. Ale toto je pre politikov otázka, nech nám povedia na rovínu, ako to teda bude?*

Moderátor: *Rozumiem, rozumiem.*

Marušáková: *Ak hovoria, že sa prikrývame len takou perinou, na akú máme, ale na druhej strane všetci máme nárok, viete, ako to končí, končí to tak, že sme si rovní a niektorí sme si veľmi rovní.*

Moderátor: *No.*

Marušáková: *Čiže tí, ktorí majú peniaze, sa k tomu dostávajú, a to zase budem oponovať Martinovi, to nesúvisí len s tým, ak sa schváli normálny štátny rozpočet, stále to bude málo. My tu hovoríme o, o, o nejakých fiktívnych úsporách.*

Moderátor: *Posledná veta, pani Marušáková.*

Marušáková: *Áno?*

Moderátor: *Posledná veta. To bolo ono, hej?*

Marušáková: *A posledná veta, ktorú by som povedala, cez to všetko, všetky patientske organizácie, ktoré to sú, veľmi aktívne komunikujú so všetkými aktérmi, a dávame návrhy, pripomienky, a hovoríme, že každý problém sa dá riešiť.*

Moderátor: *Dobre, dobre.*

Marušáková: *Najhoršie je, smrť z vystrašenia.*

Moderátor: *Presne tak. Presne tak.*

Marušáková: Čiže nebojme sa dopredu, komunikujme, hľadajme riešenia, a stále sme tu na to, aby sme spoločne to riešenie, aj keď kompromisné, ale riešenie našli.

Moderátor: No, dobre, však.

Marušáková: A určite nerozhodujme od stola.

Moderátor: Určite o tom ešte budeme aj spolu hovoriť, pani viceprezidentka. Veľmi pekne ďakujem, že dnes ste tu s nami boli. Elena Marušáková, viceprezidentka Asociácie na ochranu práv pacientov. Želám vám ešte príjemný deň.

Marušáková: Ďakujem veľmi pekne. Všetko dobré.

Moderátor: Ďakujem veľmi pekne. Dovidenia, dopočutia. No, Martin, aj mi teraz kolegovia doniesli správu, pretože pani prezidentka sa stretla s lekármi v Banskej Bystrici, krátke stanovisko zverejnila. Lekári očakávajú, že vláda zaujme stanovisko k ich požiadavkám, ktoré majú dlhodobý charakter. Potrebujú mať istotu, že to nebudú iba verbálne sľuby, ale že dôjde aj k formalizovaniu záväzku vlády. Prezidentka dodala, že tie ich požiadavky považuje za legitímne. A moja otázka na základe toho, o čom sa tu rozprávame od začiatku debaty, po tomto všetkom je na mieste očakávanie, že tí lekári, ktorí podali výpovede, okolo 2 000, 2 100 ľudí, že tie le, že tie výpovede nevezmú späť, že ich nechajú tak a odídu zo systému, a nebudaj, že sa k nim pridajú ďalší lekári, zdravotné sestry, ambulancie?

Smatana: Áno, ak by sa tá suma tých 340 miliónov eur na sto percent rozpustila do platieb za poisťencov štátu, tak na tie mzdy, presne, ako pán minister Matovič spomínal, určite je dostatok zdrojov tak, ako sa schválila tá novela zákona.

Moderátor: Dobre, ale to je tá podmienka, že tých 340 musí ísť do kapitoly.

Smatana: Ono tam je, iba sa to proste, aj uvedené, že tam je ten zámer, že to chcú spraviť, iba to proste musí byť stopercentne garantované.

Moderátor: Dobre.

Smatana: To ale tam je, že keď sa pozrieme napríklad na požiadavky Lekárskeho odborového združenia, tak myslím, že druhá požiadavka je, aby sa finančne stabilizovali nemocnice, a to stojí niekde okolo, dajme tomu, 120, 130 miliónov eur, ktoré napríklad v týchto, v tomto rozpočte vôbec nie je. A, lebo keď sa pozriem na ten balík, ktorý sa teraz schválil, aj s tými 340, tak to je vlastne absolútne legislatívne minimum, tam napríklad nie je priestor na nejaký rozvoj, alebo priestor.

Moderátor: Rozumiem.

Smatana: Napríklad na toto, čo odborári požadujú, tam napríklad nie je ani plná dopadovka novelizácie zákona o lieku, čo aj pani, pani viceprezidentka spomínala, tam sú viaceré ...

Moderátor: 200 miliónov.

Smatana: ... tam sú viaceré požiadavky, ktoré, viaceré požiadavky, ktoré tam proste chýbajú a potrebujeme ich. A ja by som ich rozdelil do dvoch kategórií.

Moderátor: Nech sa páči.

Smatana: Prvá požia. Ja som prvú skupinu vypočítal na nejakých 140 miliónov eur, a to sú vlastne tri, tri také položky. Prvá položka je dofinancovanie ambulantného sektora, aby sa dorovnali na ten zmenený platový automat, aby v podstate neboli ponechaní iba na tom prirodzenom pôvodnom automate. Potom do.

Moderátor: To znamená, prepáčte, Martin, aby mali podobné výplaty, ako, ako majú tí lekári a zdravotníci v tých ústavných zariadeniach, v nemocniciach?

Smatana: Teraz, teraz v rozpočte im nechali navýšenie 6,8 percenta, to znamená, že navýšenie ako keby neprišla tá novela, to znamená, že ústavní pracovníci dostanú výrazne viac, ako dostanú tí ambulantní.

Moderátor: Áno, áno.

Smatana: Je pravda, že na nich sa ten zákon nevzťahuje, ale vždy sa to robilo tak, že sa im dorovnávalo.

Moderátor: Cez platbu z poisťovne, hej?

Smatana: *Áno, presne tak, presne tak, presne tak.*

Moderátor: *Za, okej.*

Smatana: *A to tam chýba. A základom toho, že nemocnice nie sú preťažené, silný ambulant, toto teda nie je správny krok. Ak to tam nebude tá položka.*

Moderátor: *Čiže buď čo, čo, že, že zavriem, mám ambulanciu, zavriem ju a zamestnám sa v nemocnici, lebo tam zarobím viac.*

Smatana: *Napríklad, presne tak.*

Moderátor: *A nebudem mať problém.*

Smatana: *Je to také trošku akože extrémne, ale to, takto by to mohlo teoreticky skončiť.*

Moderátor: *Uhm.*

Smatana: *To je približne 40 miliónov eur. 50 miliónov chýba, aby sme dorovnali schválenú dopadovku zákona o lieku, to je to, čo pani, pani viceprezidentka spomínala, 50 miliónov eur by prakticky stačilo tam dorovnať na, oproti tomu, čo je už dnes v tom, v tom návrhu rozpočte. Je to veľa, je to kľúčové nie iba kvôli tomu dopadu, ale kvôli tomu, že časť tých úsporných opatrení, ktoré sa očakáva, tento rok, nejakých 127 miliónov eur, je naviazané na to, že tie lieky sem budú vstupovať, nebudeme mať toľko výnimiek, budeme mať (nezrozumiteľné).*

Moderátor: *Áno, áno.*

Smatana: *Takže to je kľúčové to je 50 miliónov eur, a ďalších 50 je, tá, pôvodne tam v rozpočte bola taká položka, alebo sa zvažovalo, že sa dofinancuje signifikantne nová sieť a systém fungovania lekárov prvého kontaktu, ministerstvo už v júni schválilo veľmi peknú koncepciu starostlivosti o pacienta v primárnej sfére. Je to absolútne kľúčové, aby sa posilnila primárna sféra, ktorá potom odbremeni špecializovanú sféru, ktorá potom odbremeni nemocnice.*

Moderátor: *Rozumiem.*

Smatana: *Dnes sme štvrtá krajina, ktorá má štvrtý najväčší počet odvrátených hospitalizácií. Toto je absolútne kľúčové, aby sa to zrealizovalo. Aj kvôli tomu, že časť tých úspor z tej veľkej obálky, je naviazaných, že bude fungovať primárna a špecializovaná ambulantná sféra.*

Moderátor: *No áno.*

Smatana: *Takže toto je minimálne, že minimálne 140 miliónov eur potrebujeme, aby sme.*

Moderátor: *Dohromady všetky tie položky, ktoré ste vymenovali?*

Smatana: *Extra, extra.*

Moderátor: *No, ale dohromady to, čo ste menovali, 140 extra.*

Smatana: *Áno.*

Moderátor: *OK.*

Smatana: *A k tomu teraz potom ide tá druhá skupina výdavkov, a to sú také veci, ktoré, ktoré keď neprídu, tak možno s prižmúrenými očami to bude v poriadku. Prvá na takej veľkej hrane je práve tá požiadavka Lekárskeho odborového združenia.*

Moderátor: *Dofinancovať zdravotnícke zariadenia, zastabilizovať.*

Smatana: *A potom máme veľa iných vecí, ktoré tam proste vôbec nie sú. Akýkoľvek priestor na rozvoj, mentálne zdravie, prevencie, proste, veľmi veľa položiek, ktoré tam pôvodne mohli, akože by tam mohli byť, ale proste na nich priestor nemáme. Ale treba povedať, že áno, vieme, aká je situácia, aj okolité krajiny musia trošku uťahovať opasky, ale za mňa, keby tam minimálne tých extra 140 miliónov eur bolo, vykryje sa to teraz z tých rezerv, ktoré som spomínal, že tam majú, tak ten rozpočet by nebol až taký zlý.*

Moderátor: *Rozumiem.*

Smatana: *Vieme, aká je situácia, ale so zreteľom tej situácie by ten rozpočet bol pomerne ešte dokonca dobrý.*

Moderátor: *No, uvidíme, teda ako to prejde, jednak týmito rokovaniami s partnermi sociálnymi, na vláde, no, potom samozrejme v Národnej rade Slovenskej republiky.*

Smatana: *A je tu ešte jedno ale, a to ale.*

Moderátor: *Povedzte.*

Smatana: *Je ohľadom energií, lebo vieme, že nemocnice a ambulancie mali veľké výdavky.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *V rozpočte uvedené, že to bude riešené separátne. Včera na Hospodárskej a sociálnej rade povedali, že to bude týkať aj ambulancií, aj súkromných nemocníc, čo je kľúčové, teraz už iba otázka je, že či tá suma bude vypočítaná tak, že to bude.*

Moderátor: *Že pomôže. No, áno, rozumiem.*

Smatana: *Ale verím, že to, verím, že áno.*

Moderátor: *Posledná, posledná otázka Martin, ale že len jednou vetou, lebo už ste to aj trošičku načali. Vy ste v tom blogu spomínanom napísali, že predsa len dúfate v schválenie toho štátneho rozpočtu, aj napriek tomu, aký je, a to je tá otázka, že to znamená, že provizórium by bol prúser? Tromi vetami.*

Smatana: *Provizorium, provizorium je situácia, keď platba za poistencov štátu na úrovni minulého roku, a to je presne to, čo opisovala pani viceprezidentka.*

Moderátor: *Uhm.*

Smatana: *Ak sa tie zmeny, ktoré dnes, aj včera komunikovali partneri Hospodárskej, sociálnej rady s pánom premiérom na, na ministerstve financií, zmenia, to znamená, že bude garancia, že sa tie transfery a rezervy aj rozpustia, lebo obálka na to je.*

Moderátor: *Áno.*

Smatana: *Tak, tak, tak schválený rozpočet bude veľmi dobrý, so zreteľom tejto situácie.*

Moderátor: *No dobre, dobre. No, ale teda pointa je, že nesmie to byť provizorium, lebo, lebo proste nebudú tie peniaze.*

Smatana: *To, to je úplný základ, absolútne.*

Moderátor: *Sledujeme to, samozrejme, Martin, aj spolu s vami. Veľmi pekne ďakujem, že ste tu boli. Takisto, takisto aj pane, pani Elene Marušákovej, ktorá je teda viceprezidentkou, viceprezidentkou inštitúcie na ochranu práv pacientov. Martin Smatana, zdravotnícky analytik Asociácie, presne tak, zdravotnícky analytik Globsecu. Martin, veľmi pekne ďakujem. Podľa možnosti príjemný deň a pokračujme nabudúce v debate.*

Smatana: *Ďakujem pekne.*

Moderátor: *Dovidenia.*

12:45:22 – Koniec programu *Braňo Závodský* naživo.

12:45:23 – Vlastná propagácia.

12:45:38 – Sponzorský odkaz (Volt).

12:45:49 – Program *Počasie*.

12:46:25 – Sponzorský odkaz (Volt).

12:46:35 – Reklamný blok.

12:48:30 – Sponzorský odkaz (Asko).

12:48:39 – Program *Dopravný servis*.

12:50:17 – Sponzorský odkaz (Asko).

12:50:28 – Vlastná propagácia.

12:50:37 – Hudba.

12:58:50 – Reklamný blok.

13:00:04 – Koniec záznamu.